27ոդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7407 — 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1910 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 15 Sept. 1910 — 27me année — N. 7407

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր

յանձնարարագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Ն. ՊԱՅԻՆ, ԴԱՒԱՔԻՆ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԱՊԱԳԱՅԱԿԱՆՆԵՐԸ

(Futuristes)

Անցած օր Հրանդ Նազարեանց այս սիւնակներուն մէջ կը խօսէր գրական նոր ու արտակարգ դպրոցի մը վրայ՝ ոլուն հիմնադիրն է տաղանդաւոր և ինքնատիպ իտալացի գրագէտ մը՝ Ֆ. Թ. Մարինէթթի (F. T. Marinetti) և որ քիչ ժամանակի մէջ մեծ համբաւ մը շահած է բովանդակ Եւրոպայի և մանաւանդ Իտալիոյ, Ֆրանսայի և Սպանիոյ մէջ։

Դաղափար մը տալու համար գրական այս նոր դպրոցին մասին որուն հետեւորդները այժմ հարիւրներով կը հաչուին գրականութեան, բանաստեղծութեան, նկարչութեան և քանդակագործութեան մէջ, հոս կը թարգմանեմ ապագայականութեան հիմնադրին՝ Մարինէթթիի յայտարարութիւնը (manifeste) որ երեւցած է, առաջին անգամ, Ֆիկարոյի մէջ և մեծ դղրդիւն յառաջ բերած։

Մարինէթթի դեռ երիտասարդ և մեծահարուստ, իր բոլոր մտաւորական և նիւթական կարողութիւնները արամադրած է յաղթանակել տալու համար իր գրական նոր դպրոցը, որ ոչքան ալ առաջին ակնարկով սարսռաց երեւի, իր մէջ ունի նոր ու տարօրինակ ոյժ մը։

Ահաւասիկ վերը ակնարկուած յայտարարութիւնը, որ գրական այս դպրոցին ծրագիրն է։

1. Կ'ուզենք երգել վտանգին սէրը, կորովն ու յանդգնութեան վարժութիւնը։

2. Մեր բանաստեղծութեան էական տարրերն են քաջութիւնը, համարձակութիւնը և ապստամբութիւնը։

3. Գրականութիւնը մինչեւ հիմա փառաբանած ըլլալով մտածկոտ անշարժութիւնը, մտային յափշտակութիւնն ու քունը, կ'ուզենք թափ տալ յարձակողական շարժումին, տենդային անքնութեան, մարմնամարզական քայլին, վտանգաւոր ոստումին, ապտակին և բռունցքի հարուածին։

4. Կը յայտարարենք թէ աշխարհի գեղեցկութիւնը նոր գեղեցկութեամբ մը ճոխացած է, որ է՝ արագութեան գեղեցկութիւնը։ Սրարշաւ Օթօմոպիլ մը, իր պալթուցիկ շունչով, օձանման հաստ խողովակներով զարդարուած տապանով ... մռընչող Օթօմոպիլ մը որ կը թուի սուրալ երկաթէ գիծերուն վրայէն, աւելի գեղեցիկ է քան Սամոթրակէի յաղթութեան նկարը։

5. Կ'ուզենք երգել մարդը որ բռնած է այն սաւառնակը (volant) որուն տեսլական ցոլումը կ'անցնի երկրիս մէջէն որ ինքն ալ իր ոլորապտիտին շրջանակին վրայ կը թռչի։

6. Հարկ է որ բանաստեղծը ինքզինքը սպառէ ջերմութեամբ, շողշողումով ու շռայլութեամբ, տալեցներու համար նախնական տարրերու խանդաւառ եռանդը։

7. Պայքարէն դուրս ո՛չ մէկ գեղեցկութիւն, ո՛չ մէկ գլուխ գործոց առանց յարձակողական նկարագրի։ Բանաստեղծութիւնը պէտք է ըլլայ ուժգին գրոհ մը անծանօթ ուժերուն դէմ զանոնք ստիպելու և պառկեցնելու համար մարդուն առջեւ։

8. Մենք կեցած ենք դարերու սարաւանդին վրայ... Ի՞նչ օգուտ նայիլ մեր ետեւն, քանի որ պիտի խորտակենք անկարելին խորհրդաւոր դռնաթեւերը։ Ժամանակը և մեղոցը մեռան երէկ։ Բացարձակին մէջ կապրինք, քանի որ ստեղծեցինք ամենայներկայ յաւիտենական արագութիւնը։

9. Մենք կ'ուզենք փառաբանել պատերազմը — աշխարհի միակ առողջապահութիւնը — զինուորականութիւնը, հայրենասիրութիւնը, անձնշխանականներու քանդող ժէպերը սպանիչ գեղեցիկ գաղափարները և արհամարանքը հանդէպ կնոջ։

10. Կ'ուզենք քանդել թանգարանները, մատենադարանները։ Մենք կուզենք կռուիլ բարոյականութեան, Քէմիցիզմի և բոլոր պատեհապաշտ և օգտակարիր վատութիւններու դէմ։

11. Մենք պիտի երգենք աշխատութեամբ, հաճոյքով և կամ ըմբոստութեամբ եռուզեռող մեծ ամբոխները, արդի մայրաքաղաքներու յեղափոխութիւններուն բազմագոյն և բազմաձայն ընկերակցութիւնը, իրենց երկաթարկան ուժգին լուսնկայներուն տակ՝ զինանոցներու և աշխատանոցներու գիշերային թրթռումը, մխացող օձերը կլանող որկորաժէտ կայարանները, իրենց մուխին պարաններովը ամպերէն կախուած գործարանները, արեւալից գետերու դիւային դանակներուն վրայ նետուած մարմնամարզիկի ոստումներով կամուրջները, հորիզոնները հոտոտող արկածանդիր շոգենաւները, հսկայ կուրծքով մայրաքարշները, որոնք երկաթուղիներու վրայ կը ֆչան երկար խողովակներու պողպատ սանձերով բռնուած հսկայ ձիերու պէս և օդանաւերու սահող թռիչքը որոնց քեղիկոնը դրշակի շառաչիւնները և խանդաւառ ամբոխին ծափահարութիւնները ունի։

Այս յայտարարութիւնը, ինչպէս կը տեսնուի, հակառակ իր սարսռելի նակ ծայրայեղութիւններուն, զուրկ չէ ուժեղ գեղեցկութենէ մը։ Այդ ծայրայեղութիւններն ալ, պէտք է ըսել, քիչ մը հիները ապշեցնելու, իր վրայ խօսեցնելու համար են անշուշտ։ Իրողութիւնը այն է որ այսօր հարիւրաւոր տպագիր ունեցող երիտասարդ գրողներ խմբուած են Մարինէթթիի շուրջը և կը ջանան հետեւիլ իրենց խիզախ վարպետին։

Սիրաւ ապագայապաշտները կերպարանափոխութիւն մը յառաջ բերելու վրայ են Իտալիոյ մէջ։ Շնորհիւ այդ երիտասարդ, յանդուգն ու անհաղարտ արուեստագէտներուն՝ Իտալիա որ մեռեալներու երկիր կը համարուի, գուցէ աշխարհի ամենէն կենդանի երկիրը դառնայ։ Անցեալի պաշտամունքին ու ակադեմիաներուն բռնաւորութեան դէմ ընդվզումի շարժումը, զոր Մարինէթթի ստեղծեց, ամէն օր աւելի կ'ընդարձակուի և բոլոր դեղարուեստական ու մտաւորական կեդրոններու կը սիրէ։ Իտալացի հռչակաւոր վիպասան Կապրիլէ մ'Անուցիոյի վերջին վէպը ապագայապաշտ ոգեցում մը ունի և նոյն դպրոցի նկարիչներու ցուցահանդէսը, որ վերջերս բացուեցաւ Միլանի մէջ, մեծ յաջողութիւն դառաւ։

Մարինէթթի ո՛չ միայն հզօր ու յարձակողական իշացումներով բանաստեղծ մըն է, այլ միանգամայն թատերագիր մը և վիպասան մը։

Իր նոր վէպը՝ Մաճարֆա (Mafarka) որուն համար ինք՝ անկեղծ մեծամտութեամբ մը կը գրէ. «այս գիրքը գլուխ գործոց մըն է որ միայն ես կրնամ գրել», իրաւցիւ նոր ու անսովոր բան մը ունի իր մէջ։ Գուցէ օր մը առիթ ունենամ անոր ամփոփումը ներկայացնելու։ «Արեւելքի» ընթերցողներուն։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Հալիւ գիւղի (Հէնեէքի գիւղախումբ) Թաղ. Խորհուրդը խմագրութեանս ուղղուած գրով մը խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Հէնեէքի միւոիր Ցակոբ էֆ. Պոյաճեանի, որ իր անդուլ ջանքերովը և անխոնջ աշխատութեամբը, յաջողած է տեղւոյն եկեղեցին չինութիւնը աւարտել, որ քանի մը տարիէ ի վեր երեսի վրայ մնացած էր։ Եկեղեցիին օծումն ալ կատարուած է վերջերս։

„ՊԱՅԸ ՊՕԶՈՒՔ" ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Պէյեքթաշի Թաղ. Խորհուրդը սակէ առաջ բոլորովին քմահաճ կերպով պաշտօնէ դադրեցուցած էր վարժարանին նախկին տնօրէն Աբիսակէս էֆ Պոյաճեանը, որ Ուսումն. Խորհուրդին բողոքած էր և յիշեալ Թաղ. Խորհուրդը առնիրաւ դատուելով, դատապարտուած էր վճարել անոր ամսականները։ Թաղ. Ժողովն ալ վաւերացուցած էր այս որոշումը և հիմա Թաղեցին կը բողոքէ եւ կ'ըսէ որ Թաղականները պէտք է իրենց գրպանէն տուժեն այդ առգանքը, որովհետեւ արդէն առաջին օրէն Թաղեցիք բողոքած են Ա. Պոյաճեան էֆ.ի վտարուելուն համար։

Թաղ. Խորհուրդը Ա. Պոյաճեան էֆ.ի յաջորդ կարգած էր հռչակաւոր գեղեցիկ գործին եկած էր, և հակառակ քննիչ Շերիֆեան էֆ. պաշտօնէ դադրեցուցած ըլլալուն դայն, ամեն or եւ ամեն գիշեր իրենց մէջէն է և կը խորհրդակցին։

Նոյն Թաղականները այս անգամ դարձեալ կը հրաժարեցնեն — միշտ քմահաճօրէն— Տնօրէն Վ. Արծրունի և ուսուցիչ Մ. Փափազեան էֆ.ները, որովհետեւ Թաղ. Խորհուրդին Առենապետին մէկ բարեկամը ուրիշ մէկը կը յանձնարարէ, որ պատասխան է եղեր, և մն ալ իր բարեկամին խաթրը չչեմարելու համար... մենք ազայարար առաջնոյն կը հրամայէ դադրիլ պաշտօնէ և վերջինին կը հրամայէ պաշտօնի անցնիլ. ան ոչ վկայական ունի ոչ ալ վարժ հայերէն մը կրնայ խօսիլ. Թաղեցին ալ իր զաւակը չի դրկեր վարժարան։ Անդին Թաղ. Խորհուրդը յամառութենէ կուրցած, թերթերու մէջ պաշտօնական ...պլիֆներ կը հրատարակէ և անտեսներ կը զրկէ տուները որ աչակերտները գան վարժարան։ Ծնողք չեն ուզեր իրենց զաւակը յանձնել,

Անհրաւաբար պաշտօնէ դադրած ուսուցիչները կը բողոքեն Ուսումն. Խորհուրդին որ իրաւացի գտնելով իրենց բողոքը կ'օրշէ եւ կը գրէ Թաղականներուն որ ընդունուին դարձեալ զանոնք։ Բայց Ուսումն. Խորհուրդը ոչ է։ Իրենք «Թաղական չեն մի»։ Չեն առներ Բայց այս միջոցին Տնօրէն Վ. Արծրունի էֆ. գրեթէ կրկին ամսականով Ռուսաթօ կը հրաւիրուի և Սրբազան Պատրիարքը հայրը իր ներկայութեան կոչելով զինքը, պատուարեր և քաջալերական գնահատականով մը կը հրամայէ «ստանձնել դաւառական պաշտօն»։ ատոր կը համակերպի Արծրունի էֆ. «որդիական հնազանդութեամբ» ու կը մեկնի։ Բայց Մ. Փափազեան ալ չեն ընդունիր, հակառակ Ուսումն. Խորհուրդին որոշման և յանձնարարութեան. «Մենք Թաղ. չենք մի... ինչո՞ւ Ուսումն. Խորհուրդին բողոքելու յանգգնութիւնն ունեցեր է»։

Բայց Թաղ. Խորհուրդը՝ ինքն իսկ ծիծաղելիք և խնդալիք, կը խնդայ Պատրիարքարան քիթին, երբ իրմէ պահանջուած տոմարները չուզեր յանձնել, և կրսէ թէ «տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարուի»... որպէս թէ քննիչ Շերիֆեան էֆ.ն մանրամասն կերպով և կատարեալ անկողմնակալութեամբ ըրած չըլլար այդ բանը։

Բացարձակապէս կրնանք հաւատալ թէ «տեղացիները կը պատրաստուին՝ նոյնիսկ գիշերները ալեսատելով»։ Թաղեցին կը պահանջէ որ քննութիւնները կատարուին Պատրիարքարանի մէջ, անմիջապէս առնելով տոմարները և արձանագրութիւնները։

Վարչութիւնն ալ, թո՛ղ բարեհաճի յարգել տալ Ս. Պատրիարքին հրամանը և իր որոշումը, եթէ ոչ վարչութեան բռնութիւն պահպանման, գնէ՛ աղգային արժանապատուութեան տեսակէտով...։ Թաղական խորհուրդին միաքը ժամանակ չունի և տեսակները պատասխան է։ Կարծես թէ վարչութիւնն ալ գիտնալով մէկտեղ այս բանը, համամիտ է՝ թերեւս խաթիր համար։ Սակայն Վարչութիւնը գոնէ թող օրինակ առնէ Թաղիս երեսփոխան Մ.Երդաս Հայկազէ, որ հակառակ բոլոր Թաղականները իր բարեկամները ըլլանուն, չմնայեց և անպատասար մէկտեղ հանեց ամէն բան, պատուելով թէ «Տայրս իսկ ըլլայ զեղծանողը, չեմ ներեր»։

ԴԻՏՈՂ.

ՈՒՂՂԱՄԻՏ ԹՈՒՐՔ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ՄԸ

Քանի մը ամիսէ ի վեր Ալի Ուլվի պէյ ընդհանուր դատախազ պաշտօնը կը վարէ տեղւոյս Վիլայէթին Առեանին մօտ, փոխադրուելով Սրվաղէն, ուրկէ հեռանալուն պատճառները ծանօթ են ամէնքին։ Իր պաշտօնին վերաբերեալ մասնագիտական կարողութեանը, ուշիմութեան ու արթնամտութեանը վրայ չէ որ պիտի խօսիմ. անոնք ոգէն իր բարձրագոյն հանգամանքներն են, յատկութիւններ որոնց կրնանք հանդիպիլ ուրիշ շատ մը պաշտօնեաներու վրայ։ Բայց ինչ որ իրեն կուտայ սեփական մեծութիւն մը, իր ազատամտութիւնը, հաւատարիութիւնը ու սամանագրական ոգին է, որոնց համար ալ շատ անգամ հալածանքի առարկայ եղած է թէ՛ հին եւ թէ՛ նոր ռէժիմներուն ատեն, և սակայն միշտ հաւատարիմ մնացած է իր սկզբունքներուն ու ուղղութեան։ Վերջին «Թէնսիգատ»ին ժամանակ, կառավարական պաշտօնատուներուն և շրջանակներուն մէջ ուժգին կարգապահական սեր մտցնելու համար քրիստոնեայ ուշիմ եւ կարող երիտասարդներու տեղ տալու իր արագին ջանքերը, կուսակցին եւ մէջթուպէտին հետ, — որոնք նմանապէս լուսամիտ անձնաւորութիւններ են— անուրանալի են եւ արեգակի պէս կը փայլին, հիացող մը ըլլալով ինքը քրիստոնեաներու և մասնաւորապէս Հայոց աշխատասիրութեան, կարգապահութեան ու վստահելիութեան։ Ո՛րքան ըսէք թմրիդիր է դատարանական գործերու կառավարութեան ու պաշտօնեաներու պարականութեանց ճշդիւ կատարման։ Իր սուր աչքերու հայեացքէն բան չի վրիպիր և մէկ տեսութեամբ կը թափանցէ իրերուն հոգերանութիւնը։ Երանի՜ թէ ամէն կառավարական պաշտօնեայ ունենար այս յատկութիւնները, այն ատեն այս անբախտ երկրին ճակատագիրը շատ տարբեր պիտի ըլլար։

Տիգրանակերտ — Ց. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Պարսկաստանի ազատական շրջանակները մեծ մտատանջութիւն մը ցոյց կուտան Բէթերսպուրկի կառավարութեան դիտաւորութեանց նկատմամբ։ Թէև իրերու կաճառոր վիճակ մը հաստատած ըլլայ Պարսկաստանի մէջ, Ռուսիա երբեւիցէ չունի պարպելու Պարսկաստանի այն տեղերը զոր երկու տարիէ ի վեր կը գրաւէ զինուորական կերպով։ Բայց՝ է որ ռուսական զորքերը Պարսկաստան մտան յեղափոխական փոթորիկին ամէնէն տաք վայրկեանին՝ Եւրոպացիներուն կեանքը և ինչքը պաշտպանելու, բայց չատ անգամներ՝ գլխաւորաբար Թավրէժի առումին ժամանակ՝ տեսնուեցաւ որ ռուսական զօրքերուն պաշտօնը ուրիշ բան էր ու բուռն բողոքներ տեղի ունեցան Անգլիոյ մէջ այնպիսի դիրքի մը դէմ, զոր անհաշտելի կը նկատէին Պարսկաստանի մասին անգլերուսական համաձայնութեան հետ։ 1909ին Պ. Իզվոլսքի Լոնտոն ռուսական դեսպան կոմս Պենքենտորֆի դիմելով՝ բացարձակապէս յայտարարեց որ ռուսական զորքերը պարսկական հողին վրայ պիտի մնան ցորչափ ռուսական և օտար ամիրպատասխանատուներու և օտարահպատակներու կեանքի ու ինչքի երաշխաւորութիւնը կատարելապէս անհոգեկտ ըլլայ։ Կարելի է ըսել որ այդ երաշխաւորութիւնը գոյութիւն ունի։ Եթէ պարսկական նոր ըէժիմը դեռ ամուր հիմերու վրայ հաստատուած չէ՝ ճշմարիտ է որ Եւրոպացիները բաւականօրէն պաշտպանուած են, այնպէս որ օտար պետութեան կողմէ ուղղակի գործողութիւն մը կրնայ անօգուտ համարուիլ։ Բէթերսպուրկի մէջ, սը-բամադիր չեն երեւիր բաժնել տեսնելու այս եղանակը և նոյն իսկ ռուսական զորքերու մեկնումին համար այնպիսի պայմաններ կը դնեն, որոնք անընդունելի են երբ յիշուի Ռուսիոյ արտաքին նախարարին կողմէն չատ անգամներ տրուած ապահովութիւնները։ Այսպէս կազմէն քաղաքը պարպելու համար, Ռուսիա Գարամազի լեռներուն մէջ պղինձի հանքերուն մենաշնորհը կը պահանջէ ինչպէս նաև Բէշտի ու Թէհրանի միջեւ ինքնաշարժ կառքերու գծի մը մենաշնորհը։ Եթէ գոհացում տրուի այսպիսի պահանջումի մը, կազմէնի պարպումը այլեւս ոչ մէկ կարեւորութիւն պիտի ունենար պարսկական տեսակէտով, քանի որ այդ քաղաքը Բէշտէն Թէհրան տանող ճամբուն վրայ կը գտնուի, որուն վրայ Ռուսիա պիտի հաստատէ ինքնաշարժ կառքերու գիծը։ Ռուսիա չի կրնար ոչ մէկ փոխարինութիւն կրնայ պահանջել իր զօրքերը հոս քաշելու համար, ինչ որ իր յանձնառութեանց համեմատ՝ պարտէր կատարուիլ առաջնորդաբար, Պարսկաստանի մէջ կարգը հաստատելուն պէս։

Սակայն պէտք չէ ուշադրութենէ վրիպեցնել որ Ռուսիա Պարսկաստանի մէջ Անգլիոյ հետ համաձայնութեամբ միայն կրնայ գործել ու անգլերուսական պայմանագրութեան մէջ նախատեսուած սահմանները։ Ուստի Ռուսիոյ համար ինչպէս նաև Անգլիոյ համար ալ՝ Պարսկաստանի մէջ ամենէն ուժգին հարցը՝ Ամերիկեան ֆինանսական ընկերակցութիւնն է։ Ամերիկեան դեսպան Մորգանի ներկայութիւնը Սանկտ Պետերբուրգ, Լոնտոն ու Փարիզ, Ամերիկեան ֆինանսական ընկերակցութեան ներկայացուցիչներուն ներկայութիւնը Թեհրանի մէջ

մաններուն մէջ, արդ՝ անգլիական կառավարութիւնը ապահովաբար վայրկեան մը իսկ խորհած չունի համակերպելու որ Պարսկաստանի ինչ ինչ կէտերուն զինուորական գրաւումը մտանջնական ըլլայ և ռուսական զորքերուն հոս քաշուելուն համար փոխարինութիւն պահանջուի, ինչպէս կ'ընէ հիմա Բէլճիքայի կառավարութիւնը։

ԲՈՒՌՋՎԷԼԻՆ ՏՐԻԲՈՒՆ

Ապրուստ պայքար մը կը պատրաստուի Ամերիկայի մէջ, աւելի չահեկան քան պօքսի ռինգ և կռիւ մը. այն է Բուռվէլէթի ու հանրապետական կուսակցութեան նախկին պետերուն պայքարը։ Մինչդեռ Թէտի — այս է Բուռվէլէթի անունը — ռնգեղջիւր և առիւծ կռուար Ափիկէի մէջ՝ հերձուած մը երկուքի բաժնած էր իր կուսակցութիւնը. ըմբոստներու խմբակը «մեքենային» մեծ մեծերները կամքատանէին թէ խրած են ժողովուրդը ու դանակցած են «Թրըթներուն» հետ՝ մաքսապաշտպան սակագոյց մը քաշելիկ տալով, ինչ որ կեանքի պարելու առաջ բերած էր, ու ձգելով բնական հարաւութեանց պաշտպանութեան քաղաքականութիւնը ճարտարագործական բոլոր ընկերութեանց նուաճումներուն դէմ։ Ոչինչ աւելի ժողովրդական է Միացեալ Նահանգներուն մէջ քան Թրըթներու դէմ այս պայքարը. ըմբոստները ուրեմն չուտով փալուն յաղթութիւններ ունեցան։ Բայց քաղաքական կուսակցութեանց կազմակերպութիւնը այնպէս զօրաւոր է Ամերիկայի մէջ ու հանրապետական կուսակցութեան պետերը իրենց դիրքը անանկ ուժգնութեամբ պաշտպանեցին որ պայքարին ելքը անորոշ մնաց։ Ամէն ոք կը հարցնէր թէ Բուռվէլէթի՝ նշ պիտի ընէր վերադարձին և ո՛ր նժարին մէջ պիտի դնէր իր անաչին ազդեցութեան կշիռը։ Երկար ատեն Բուռվէլէթ խորհրդածեց. հիմա վճռական որոշում մը տուած է, ու դատաստանեանց չարքին մէջ զոր ըսկսաւ, հաստատապէս ըմբոստներուն կողմն անցաւ։ Զի յարձակիր իր յաջորդը՝ Թաֆթը։ Բայց բոլոր պահանջումներուն, բոլոր կասկածներուն, բոլոր բարկութեանց մարմակը եղաւ։ Բնադատեց անտառներու, ջրվէժներու, գետերու ճարտարագործական ընկերութեանց կողմէ գրաւումը։ Նոներ արձակեց Թրըթներուն, քաղաքագէտներուն ու դրամատէրներու միջև համաձայնութեանց, դրամատէրներու պաշտպանութեանը համար չին։ ուած սակացոյցերու դէմ։ Ըմբոստներուն, ժողովուրդին հանրութեան կողմը անցաւ։ Ասիկա պատերազմ հրատարակել է հանրապետական կուսակցութեան պաշտօնական կազմակերպութեան դէմ, «մեքենայ»ին, «պօս»ին դէմ։ Ասոնք հաղցան ու կրակը բացին Բուռվէլէթին դէմ։ Հանրապետական կուսակցութեան կողմէն ընտրուած նախկին նախագահը անուանակի իր կուսակցութիւնէն դուրս կը գտնուի հիմա։ Ցառաջիկայ քաղաքական կռիւը տեղի պիտի ունենայ ոչ այնքան ռամկավարականներուն եւ հանրապետականներուն միջև, որքան՝ մէկ կողմէն՝ քաղաքական հղօր և հին մեքենաներուն ու միւս կողմէն՝ այդ արիքներն, այդ ռամկավարին, որ ժողովրդին մարտկոցն կը հանդիսանայ։ Հռոմէական պատմութեան մէջ դիւրաւ կարելի է գտնել այսպէս կացութեանց տիպարը. Բուռվէլէթի նպատակն է ապահովապէս նախագահութեան համար իր վերընտրութիւնը ապահովել։ Մինչեւ այն ատեն պէտք է որ բաւական ուժգնապէս թօթափէ ընդդիմադիրներու զանգուածը, կուսակցութեանց պետերը չխմբակուլու համար։ Անիկա այս կռիւին համար անհրաժեշտ ուժն ունի. իր հակառակորդները կոտիա մենամարտողներ են։

ԼՈՒԻՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

Լոյս տեսաւ Գ. Լուսինեանի ֆրանսահայ մեծ բառագիրքին Բ. հատորին 45դ պրակը։ Հաւաքողը պէտք է փութան լրացնել իրենց պակաս պրակները։ Պրակով վաճառումը կը դադրի սեպտ. 1ին։

ԸՆԴՐԻՆ ԻԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՑՈՒ

Պ. Վէնիզէլոսի ընտրութեան առթիւ Բ. Դրան կողմէ պաշտպան ակրութեանց զրկուած ծանուցագրին պատասխանը հրատարած է։ Տէրութիւնները յայտարարած են թէ Թուրքիոյ վերնագրական իրաւունքները պիտի պահպանուին։ Նախարարաց Խորհուրդի առջի օրուան դիտանի մէջ երկար վիճաբանութիւն կատարուեցաւ այդ ծանուցագրին վրայ։ Սակայն վերջոյ որոշուեցաւ եզրարդս Հազգը փայլի վերադարձին սպասել, որոշում մը տալու համար։

*** Հանեայէն կը հեռագրեն թէ Կրետէի Գործադիր ժողովը վերակազմուած է։ Պ. Վէնիզէլոսի կուսակից տոքթ. Մարիս Գործադիր ժողովի նախագահ անուանուած է։ Միւս երկու անդամները անփոփոխ կը մնան։ Ընդդիմադիր Կուսակցութիւնը կ'ուզէ պայքարիլ Գործադիր ժողովին դէմ, որովհետեւ ոչ մէկ ընդդիմադիր չէ առնուած Գործադիր ժողովին մէջ։

*** Աթէնքէն Թրիպուլեայի կը հեռագրեն թէ անհիմն են այն զրոյցները, որոնց համաձայն, Յունաստանի և Թուրքիոյ միջև յարաբերութիւնները ձգտակալ վիճակ մը ունին։ Արդարեւ, Զղազրգռութիւն մը կը տիրէ Թուրք և հելլէն մամուլներուն մէջ, սակայն երկու կառավարութեանց միջեւ ուղիղ յարաբերութիւններ կը տիրեն։

*** Հելլէնական մամուլին մէջ բաւական զօրաւոր պառակտում մը կը տիրէ։ Ազգայնոցն մէկ մասը պատերազմական նախարար զորավար Զորպասը կ'ամբասանէ, ըսելով թէ անարդար կը գտնուի իրենց հանդէպ և կողմնակալ՝ իր կուսակիցներուն նկատմամբ։

*** Լօֆանցայկիր Աթէնքէն կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսոյ օսմ. դեսպանը արձակուրդով մեկնած է և. ո՛չ թէ ետ կանչուած է։ Պ. Կրիբարիս Աթէնք կերթայ՝ նախարարներուն հետ խորհրդակցելու համար կարգ մը կարեւոր խնդիրներու կանգրոութեան մասին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԳԱՐԻՍ

Պուլկար փախստականներու խնդրին հետեւանքով առաջ եկած ձգտումը Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ՝ հեռդհեռէ կը հանդարտի։ Պուլկար մամուլին լեզուն չափաւորուած է։ Կառավարութեան օրգան Բրեքորկ իր վերջին թիւին մէջ կը ասէ թէ մակեդոնացի փախստականներուն խնդիրը կարգադրուած ըլլալով Պուլկարիա ազատած է այդ փշոտ խնդրէն։ Բրեքորկս կը յայտարէ որ բոլոր Պուլկարները խաղաղութեան ձգտին, երկրին բարգաւաճման ու բարօրութեան համար։

*** Աղաւաղեան հերոս Նեգրի պէս Բէնկի մէջ պուլկար հրեաները հրաբրելով, դժգոհութիւն յայտնած է Պուլկարներու բռնած ընթացքին դէմ զանգերն չյանձնելուն համար։ Անոնց խորհուրդ տուած է Մակեդոնիոյ և Պուլկարիոյ և միացման պուլկարահոլլն զինակցութեան մը գաղափարին չարիր։ Նիազի պէս յայտարարած է թէ Թուրքիա կարող է այդ երկիներուն դէմ ալ կռուիլ։

ՍՍԵՒ ԾՈՎՈՒՆ ԴՈՒՍ ԵՆԱՍՏՈՒՄԸ

Օսմ. Լոյսի թղթակիցը Բեռլինապուրէկ օգոս. 26 թուով կը գրէ. «Մուս կառավարութիւնը, որուն այժ կուսայ հանրային կարծիքը, վճռեց պատասխանել Թանցինի առաջարկութեան. որոնց ոչնան նաւային ռազմափորձեր կատարել Սեւ ծովու մէջ, որուն պիտի մասնակցին ռուսական երեքեւեկի կարող բոլոր նաւերը։ Մամլային նախարար Պ. Վոյէվոդայի փայլուն հետեւորդներով ներկայ պիտի ըլլայ ռազմափորձերուն, որոնց պիտի մասնակցի նաև ընդհանրապէս չոգենաւերու խումբ մը։ Բարիզի դեսպանախորհուրդն ի վեր առաջին անգամն է որ այսքան զօրաւոր ռուս նաւատորմ մը պիտի գրգռէ Սեւ ծովու մէջ։ Այս ռազմափորձերը, իրենց հանդամանքին նայելով, ամէն բանէ առաջ ցոյցի մը երեւոյթը պիտի ունենան։ Ռուսիա այդ կերպով մասնիր է ցոյց տալ ամբողջ Եւրոպայի թէ կ'ուզէ զօրաւոր մնալ Սեւ ծովու մէջ և տեղի չտալ նեղուցներու խնդրոյն առթիւ։ Այս պատճառով է որ ռուսահրատ կանոնաւոր յարաբերութեանց բոլոր անկեղծ բարեկամները և կուսակիցները պէտք է ցանկան այս միջոցիս Ռուսիոյ տուած որոշումին համար, որ ցոյցի հանդամանք մը ունի։ Համաշխարհական մամուլին բուռն լիզուն ռուս կառավարութեան առիթ ընծայած է հաստատելու Եւրոպայի առջև իր համերաշխութիւնը նարային կարծիքին հետ Սեւ ծովու խնդրոյն մէջ։ Պաշտօնական Ռուսիա չէ ուզած այս առիթը ձեռքէ հանել, առանց անկէ օգտուելու։»

*** Ռուսոֆիլ Սալվօ, ռուս մեծ օգնիթերը, կը հաւատայ թէ, իրը պատասխան Թուրքիոյ նաւային սպառազինութեանց. Ռուսիա մօտերս չորս հատ արկանօթ պիտի շինէ, Սեւ ծովու ռուս նաւատորմը զօրացնելու համար։ Հարկ եղած գումարը պիտի յատկացուի առժամայ փոխառութեամբ մը։

ՀՕՐԱՆԻ ՄԷՋ

Հօրանի դրկուած արշաւախումբին դիմաստար Սամի փաշա պատերազմական նախարարութեան դրկած հեռագրովը կը ծանուցանէ թէ Հօրանի ժողովուրդը խոստացած է վերջին դէպքերուն գրդիչները յանձնելու։ Սամի փաշա յայտ կը յայտնէ որ Տիրգիներուն դէմ կատարուելիք զինուորական գործողութիւնները պիտի դիւրանան և քիչ արիւն պիտի թափի։

ԱՏԱՆՆԱՑԻՆ ԴԱՇՏԻՆ ՈՒՈՒԴՈՒՄԸ

Ցրանական դրամատէրերու խմբակի մը կողմէ Պ. Վանտէօլբ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հետ կը բանակցէր Ատանայի գաշտը ոռոգելու համար։ Բանակցութիւնները վերջանալու վրայ էին, երբ Ֆրանսայի դրամատէրերը յայտարարեցին թէ Թուրքիոյ եւմական վիճակն գոն չեն և թէ իրենց դրամագլուխները վտանգի կ'ենթարկուին։ Այդ պատճառաւ վարանումի մէջ են։

ԸՄԲՈՍՏ ՀԱՅՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԴԻՒԵՈՒԹԻՒՆ

Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը Սելանիկէն կ'իմանայ թէ տեղւոյն պահակազօրքին պականող կարգ մը զինուորներ, որոնք 1909ի բէաքոնոնական յարժումին մասնակցած և հանրօգուտ աշխատութիւններ կատարելու դատապարտուած էին, անցեալ չաբթու լեռները խոյս տուած են, երկու զինուոր ծեծելէ և անոնց հրացանները գրաւելէ յետոյ։

ՊԱԼԷՔՍԻՆԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզի Ամէնքի մասնաւոր Թղթակիցը, Գորֆուէն անցած ատեն, յայտարարած է թէ ժէօ-Թուրքերու քաղաքականութիւնը պալքանեան փոքր պետութիւնները կը մղէ դաշնակցութիւն մը կնքելու Թուրքիոյ դէմ։

ԹԱԼԴՈՒԻԻՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Ցիէնէրի մէջ կատարուած ձերբակալութեանց առթիւ Յունաց Պարիզքարանը, առջի իրիկուն, ուշ ատեն, բոլոր քաղաքիր մը յղած էր դատական նախարարութեան, ինչպէս ծանուցած էինք երէկ։ Անաւասիկ այդ բողոքագրին պարունակութիւնը։ «Պարիզքարանի չրջանակին մէջ և չրջակայքը, այսօր, առտուընէ սկսեալ, կարգ մը խաֆիէներ դիրք բռնելով, Պարիզքարան մտնող ելեղները կը դիտեն։ Միւս կողմէ, ոստիկաններ ու ոստիկան-զինուորներ թիւ թիւի մտած, գործի համար դիմում բնող անձերէն ամէնքը կը ձերբակալեն խաֆիէներու միջոցաւ և ցիէնէրի կեդր. պահականոցին մէջ նախնական հարցաքննութեան մը ենթարկելէ յետոյ։ Ընդհ. Ապահովութեան տեսչութեան կը դրկեն հսկողութեամբ։ Հաղեւորական պետերու ձերբակալման մասին ալ զրոյց կը չրջի։ Կառավարութեան այս անանխընթաց ընթացքը արդարացուցչ բան մը չունի իր մէջ և ազատութեան ու սահմանադրութեան ներկայ բէմիրին մէջ առանց օրինաւոր պատճառի ծանր կասկածի մը կենթարկէ Պարիզքարանը և անոր իրաւասութեան ներքեւ գտնուողները, ինչ որ կ'ապացուցուի այդ ընթացքով։ Հետեւաբար պարիզքարանը ցասով կը բողոքէ այդ բաներուն դէմ։» Դատական նախարար Նէմէսիսին պէս այդ թագրիրին վրայ սա ծանօթագրութիւնը բրած է. «Որքան ատեն որ պարիզքարանը յարատեւէ հանրի և հաստատուած օրէնքներու հակառակ եղող ընթացքի մը մէջ, կառավարութիւնը որոշած է, օրէնքին օգին համաձայն, արգիլել Ազգ. ժողովին գումարումը։ Ընդհ. Ապահովութեան տեսչութեան ձեռք առած միջոցները ծանօթ են մեզի և մեր հաւատարմութեան արժանացած։ Հետեւաբար կառավարութիւնը այս բողոքը անտիսն գտնելով, կը մերժէ։ Այս պատասխանը հաղորդեցէք ամէն անոնց, որոնք թագրիրը ներկայացուցած են, աւելցնելով թէ հարկ է հնազանդիլ կառավարութեան աղդարարութիւններուն։»

*** Թանին բուռն լեզուով մը դիտել կուտայ թէ թագրիրին մէջ գործածուած «խաֆիէ» բառը նախատինք մը ըսելու սահմանադրական կառավարութեան պատասխան պաշտօնեաներուն դէմ։ Թուրք Թերթը կ'ըսէ թէ Յունաց Պարիզքարանի սիրականը եղող Համիտ չունած է այդ բառը։ Թանին հեղնօրէն կ'ըսէ թէ պարիզքարանի առջեւ հսկող ոստիկան պաշտօնեաները եթէ խաֆիէ ալ ըլլային, Յունաց պատրիարքարանը պէտք է գոհ մնար Համիտին չրջանը փնտրելով։

ՊՈՒՏԱՐՈՒԹ

Մամուռանիները, բեռնակիրները և կառապանները գործադուլ մը ունենալով Սելանիկի մէջ, խորհրդակցութիւններ կատարած են պարքերին վրայ։ Բուռն վերաբերում բողոքելէ յետոյ Յունաստանի բռնած ընթացքին դէմ, որոշած են աւելի խիստ պոյքոթ մղել Հելլէններուն դէմ, հելլէնական չոգենաւերու բեռերը չպարպելով և հելլէնապատկանեներու ապրանքները չփոխադրելով։ Երկու հելլէնական նաւեր, մէկը ատաղ եւ միւսը քարէրեղ բեռնաւորուած, Սելանիկ հասած էին այդ որոշումին առաջ։ Վերջին անգամ ըլլալով պարպուած է անոնց բեռը։

*** Աթէնքի Պանքային Նանեայի մասնաճիւղին դէմ պոյքոթ հռչակուած է ամիսէ մը ի վեր։ Պոյքոթի ընդունողները թայլ չէին տար լանգախորդներուն՝ այդ պանքան երթալու։ Այդ թուականէն ի վեր, պանքային մասնաճիւղը գոց կը մնայ։

ՀԱՄԲԱՎԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիացի բրոֆէսօր Պուռ, նախկին նախագահ Իսթերն Բուլէյն Էսսոսիէյշընի, վերջերս Անգլիոյ մէջ հանդիպած է Խորհրդի երեսփոխան Բիգա Թէվֆիգ պէյի, Երբայի ու Արեւելքի վերաբերեալ ընկերական և քաղաքական զանազան խնդիրներու վրայ խօսակցած են։ Անգլիացի բրոֆէսէօրը, որ արեւելքցիներուն բարեկամն է, իր մէջ այլոց սա յայտարարութիւնները բրած է. «Արդարեւ, համիլամութեան կուսակից եմ։ Բայց ինձի համար արամական նշանակութիւն մը ունի այդ բառը, որուն վերագրուած իմաստը ուրիշներուն կողմէ չեմ ըմբռներ։ Դժբախտաբար, չեմ խորհիր որ իսլամութեան նպատակը ըլլայ այդ կրօնքին տարածումը, ամէն ոք մահմեդական դարձնելու համար։ Արեւելք քաղաքակրթութիւն մը ունի, որուն գեղեցկութիւնը, ազնուութիւնը և գեղաշնորհութիւնը ի յայտ կուգան գեղարուեստի, գրականութեան, բարոյականութեան գիտի լիսոփայութեան, ընկերութեան, թարքերու և առնառարակ բոլոր բարոյական ձգտումներու մէջ։ Ուրեմն կը յանձնարարեմ որ այդ քաղաքակրթութիւնը չարամարհեն և երեսի վրայ չձգեն։ Եւրոպայի չոր ու ցամաք քաղաքակրթութիւնը կը ձգտի կործանելու ձեր փոփոխ քաղաքակրթութիւնը։ Ուրեմն միացէք ամէնքդ ալ և դիւցազնարար պաշտպանեցէք ձեր քաղաքակրթութիւնը»։

ՆՈՐ ԴՐԱՄՆԵՐԸ

Նիքէլէ պատրաստուելիք նոր դրամները 5, 10, 20 և 40 փարանոց պիտի ըլլան։ 100 միլիոն զրուշի նոր դրամ պիտի կոխուի. 20 միլիոն՝ 40 փարանոց, 35 միլիոն՝ 20 փարանոց, 30 միլիոն՝ 10 փարանոց և 15 միլիոն 5 փարանոց։

ՊՈՒՇԿՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿ

Կայս. իրաւէ մը վաւերացուց պաշարման վիճակի օրէնքին վրայ եղած յաւելուածը, որ Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ ընդունուած է և Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի, նաստայլքանը բացուելուն պէս։ Այդ յաւելուածը որ այժմէն պիտի գործադրուի, 26 յօդուածներէ կը բաղկանայ, վեց գլուխներու բաժնուած։ Առաջին գլուխը յատկացուած է պաշարման վիճակ յայտարարուած տեղերու մէջ հրամանագիրներու հետամնդամէն և զինուորական ջնջատներու իրաւասութեան։ Երկրորդ գլուխին մէջ խօսուած է քննիչ յանձնախումբերու կազմութեան և պաշտօնին վրայ։ Երրորդ գլուխին մէջ նշդուած է գիւղերու և հասարակաց ճամբաներուվրայ կատարելիք հսկողութիւնը։ Չորրորդ գլուխը կը սահմանէ այն պարտականութիւնը զոր պաշարման վիճակի մէջ պէտք է կատարեն ժողովուրդը, պան նորդները, մամլոյ թերթերը և վեցերորդին մէջ զինուորական Ատեանները։ տալիք որոշումները։

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Ինչպէս ծանուցինք ասկէ առաջ, Փոյանա գաւառակին Պանիա թուրքերուն մէջ չանատակութիւններ գործած էին պուլկար հրոսակներ։ Փոյանայի մէջ պաշարման վիճակ հրատարակուած է և երեք վաշտեր դրկուած են հոն։ Լեռներուն մէջ ձերբակալուած երկու պուլկար հրոսակներ հրացանագործութեան բռնուած են, հրոսակներու օրէնքին համաձայն։ Տասներկու հոգի ալ, իրը կասկածելի, Պատերազմական Ատեանին յանձնուած են։

ՕՍՄ. ՓՈԽՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Եպարքոսին կողմէ Բ. Դուռ հասած վերջին հեռագրի մը համաձայն, փոխառութեան խնդիրը լուծուած է արդէն։ Եւմական նախարար Ճավիտ պէյ Փէճուիրէի մէկ խմբագրին յայտարարած է թէ փոխառութիւնը կնքուած է և առանց պայմանի պիտի ընդունուի Բարիզի սակարանին մէջ։ Այդ մասին կատարուած բանակցութիւնները յաջող վիճակի մէջ են։

*** Պերլինի լրագիրները, ի մէջ այլոց Ցոսիէտ Ցայրունկ ու Տեոյչէ Թակես Ցայրունկ մեծ գոհանակութիւն կը յայտնեն որ Թուրքիա մեծ յաղթանակ մը տարած է փոխառութեան խնդրին մէջ։

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԲԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Մանաւանդ կը հեռագրեն թէ Տիպրայէն հասած լուրերուն նայելով, անդորրութիւնը վերահաստատուած է, թէև Ալպանիոյ կարգ մը մասերուն մէջ ապատամբներ կը գտնուին Այի Բուսթիոն և Սէյդիեանն Ճաֆէր պէսերուն հրամանին տակ։ Կը հաւատուի թէ շատ մը ձերբակալութիւններ եղած են Էյպասանի մէջ. սա առթիւ ազդեցիկ պեներ խուզանգուած են։ Կայս. իրաւէ մը վաւերացուցած է 40 ալպանիացի ըմբոստներու մահավճիռը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՊՈՅՈՎ, ՆՈՐԱԳԻՒՂԻ.—Անցեալ չաբթաս, Իզմիր կին մը ծնունդ տուած է պոյով տղու մը, արական սեռէ։ Մայր ու տղայ քաջառոյգ են։ Ասկէ առաջ ալ եղբիւրաւոր մանուկ մը ծնած էր Իզմիրի մէջ։

ՀԷՐԴԵՀ.— Ասոնի գիւղեր, Երզնկայ ծագեցաւ Շիլլրի Յունաց գիշերազանասան մէջ գտնուող չէնքէն։ Մատրանպարը հաղիւ կրցաւ ազատիլ։ Դուռը կոտրելով դուրս հանեցին կրօնաւորը։

*** Թասոս կղզիին Պուլկարաչորի անտառին մէջ հրդեհ ծագելով տեղացած անձրեւին չնորհիւ միայն մարած է։ 50000 եղեւին, 600 փեթակ և 500 ձիթենի այրած են։ Հրդեհին պատճառը յայտնի չէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՊՈՏՐՈՒՄԻ ԻՆԸ ՀԱՅ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷՆ ՇՆՈՐՀՈՒԱԾ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ի չպէս յայտնի է Ատանայի վերջին դէպքերու միջոցին կարգ մը Հայերնի հայ երիտասարդներ ինքնապաշտպանութիւն փորձած ըլլալուն համար Պաթրզ. Ատեաններու կողմէ 5ական և 7ական տարի Պոտրումի մէջ բերդարգելութեան դատապարտուած էին։ Ասկէ առաջ Յուլիս Տասի առթիւ տեղի ունեցած ընդհ. ներման միջոցին կառավարութիւնը, հակառակ բանտարկեալներուն և Պաթրքարանի բրած դիմումներուն ազատ չէր արձակած, մինչդեռ ուրիշ կարգ մը թուրք ոճրագործներ արժանացած էին նոյն ներման։ Վերջինս ըսած էին հայ բանտարկեալները դիմում բրած էին նաև Դոզանի երեսփոխան Համարձում էֆ. Պոյանճանի որ քանիցս դիմում բրաւ Բ.Դուռը։ Պոյանճան էֆ. մէկ քանի չաբթի առաջ գնաց Պոտրումի բերդը և այցելեց հայ բանտարկեալներուն և անոնց արձանագրութիւնները քննելով տեսաւ որ 9 հայերը բան օրինի պէտք էր ազատ արձակուած ըլլային Յուլիս 10ի տարեդարձին առթիւ եղած ընդհ. ներման միջոցին, քանի որ կառավարութիւնը այդ կարգի ուրիշ թուրքերու ներում չնորհած էր։ Պոյանճան էֆ. Պոլիս գալով բողոքեց այդ անարդար կարգադրութեան դէմ և այդ ինին պատ արձակումը պահանջեց։ Ուրախութեամբ կը լսենք թէ օսմ. եւթափոխանեն տարած աշխատութիւնները լաջողութեամբ պակուեր են և բերդարգել ինը հայերը մէկ քանի օրէն ազատ կարձակուին, քանի որ կայս. իրաւէն արդէն եղած և հաղորդուած է Բ. Դուռը։ Այսօր այդ աւետաբեր իրաւէին սուրհրը Պոյանճան էֆ.ի կողմէ պիտի հեռագրուի Պոտրումի հայ բանտարկեալներուն։

10,000 ՈՍԿԻՆ ԵՒ ՈՐԲԱԽՆԱՄԸ

Երկար սպասումներէ վերջ Ատանայի այրիներուն եւ որբերուն յատկացուած կառավարական տարեկան տաքէին նպաստը 10,000 ոսկին վերջապէս առջի իրիկուն գործակատարին միջոցաւ յանձնուեցաւ Պարիզքարան։ Ատան ժողովը երէկ երտի անձնա գոհունակութեամբ լսեց այս... աւետիսը և որոշեց որ մնացեալ 13 հազարին համար ալ նոր դիմում մը ըլլայ Բ. Դուռը, քանի որ խորհրդարանն կողմէ որոշած գումարը 23 հազար ոսկի էր։ Միւս կողմէ խան ժողովը որոշեց որ այս տասը հազար ոսկին երբեք նպաստ ձեւով չտրուի, քանի որ մինչեւ այսօր այդ ձեւով տրուած դրամներ պարապ դացին և սեւէ տեւական օգտակարութիւն մը չունեցան։ Հետեւաբար այս 10,000 ոսկին Պոլսոյ մէջ կազմուած կեդր. որբանոցին չպիտի յանձնուի, այլ Ազգ. Վարչութեան կողմէ կազմուած նոր մարմնի մը։ Այս մարմինը

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԳՐՈՒԱԳԾԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱՆ ՄԷՐ

— Պառ՛վօ, տոքթոր... ա՛հ, ինչ կ'ըսէք, հանըմ... ո՛րչափ ուրախ եմ...

Ու յետոյ, անձկալից.

— Ե՞րբ պիտի գայ, հանըմ։

— Աղջիկս, անիկա հիմա մենձ բոֆէսէրներու հետ ժամանակ կանցունէ կոր։ Իր գիւտին չատ հաւներ են, ուրիշ գիւտեր ալ պիտի ընէ... հիշ չուռով կը ձգէն... Ա՛խ ո՛վ գիտէ երբ պիտի գայ, կ'աւելցնէր տիկին Մարկոսեան աղեխարշ հառաչանքով մը։

Եւ իրը թէ բան մը չեղածի պէս, Սոֆիի կը յանդգնէր խնդրելու տիկինէն որ իր յարգանքները հաղորդէր տոքթորին՝ յառաջիկայ նամակով։

Իր այս անգիտակից ու կսկծալի ինքնախաբէութեան մէջ կը տատանէր մէկ քանի օր, յետոյ նորէն մատնուելու համար ծանրաթախիծ յուսահատութեան, աւելի բուռն եւ աւելի լայնառաչ։

Եղաւ օր մը, ուր այլ ևս անբաւական երեւցաւ իրեն խօսիլ Համբիկի սառուերին հետ, ներսում պաղատիլ անկէ իր ըրած չարիքին համար։ Տիրական ու անյաղթելի պէտք մը ծագեցաւ իր մէջ այդ կորսուած տղուն հետեւէն վազելու, իր ցաւը. դժբախտութիւնը անոր անոր երեսին տալու, խոստովանելով իր ոճիրին ծանրութիւնը և դարման մը խնդրելու իր վիճակին։ Ու վերջիվերջոյ, իր մօրը կուրծքին վրայ ինկած, ամէն բան յայտնեց անոր։ Նամակին պատմութիւնը ըրաւ։ Կիւլիւկ հանըմ մտիկ ըրաւ, ափիրեռան, աչքերը խոշոր խոշոր բացած։ Անսահման կսկիծ մը անոր դէմքին թաղլ մաշկերուն վրայ կը ծրագրուէր այս հեկեկալից խոստովանութեան առթիւ։ Իր աղջիկէն եռաքը, Համբիկը սիրած էր ան, այդ խելօք ա. նուշ աղան, որուն նման մանչու մը կարօտովը տապկուած էր լուսաբարբուէին չարունակ։ Ու երբոր Սոֆի իր կսկիծոտ յայտնութիւնը վերջացուց, մայրը չկրցաւ սա բառը չնետել անոր, յանդիմանութեան մը պէս.

— Աղջիկս, ըսելէ քի առ տղուն ս ատանկ ըլլալուն սէպէպը դ՛ուն եղար...

— Է՛ս եղայ, ե՛ս, հառաչեց Սոֆի։

— Վախ եաւրում, ղրաց Կիւլիւկ հանըմ, արցունքները սրբելով։

Ցետոյ ստամալի լռութիւն մը տիրեց մայր ու աղջկան միջեւ։ Լռացարարաբանին խեղճ կը մտածէր այն խաղաղ ու երջանիկ կացութեան վրայ, զոր պիտի ունենային եթէ իր աղջիկը այդ պատուական տղուն սէրը մերժած չըլլար, կեանքը ան որ կապած ըլլար, փոխանակ գալու ամիրայական այդ դժոխքին մէջ իյնալու, ուր ամէն բան վրայ առած էին, պասիւ ու երջանկութիւն։

— Ա՛խ, եաւրում, ինձի ինչո՞ւ չըսիր ան առենը, կ'աւաղէր խեղճ մայրը. հէմ քեզի մեղք էղաւ, հէմ ինձի, հէմ ան զավալլը տղուն։

— Ինչ գիտնայի, մայրիկ, սխալեցայ. ան սրիկան խաբեց ինձի։

Ու ա՛լ խոստովանելու ակարութիւնէն տարուած, Սոֆի ամիրային տան մէջ իր ապրած կեանքին գաղտնիքն ալ պատմեց մօրը։ Թէ ինչպէս տոքթորը քիչ քիչ իր սիրտը շանած էր, փայլուն խոստումներով, ապագայի լայսուցիչ յուսադրութիւններով։ Թէ ինչպէս ինք սկսած էր սիրել զանիկա, վայրկեան մը չկասկածելով անոր չար դիտաւորութեանցը վրայ։ Թէ ինչպէս, մտնելով ինքզինքը, եղեր էր անորը. ու ան վայրենօրէն լլկեր էր զինքը։ Այս ամէնը բաւ՝ յուղումէն, ամօթէն, վրիժառութեան տենդէն պղտորած ձայնով, առանց մօրը երեսը նայելու, ինքներենը խօսելու պէս։ Ու մայրը մրտիկ ըրաւ այս անկարելի պատմութիւնն ալ, իր ոսկական համառօտ բառարանին մէջէն չկարենալով յարմար բառեր գտնել իր զգացումը յայտնելու, այդ կացութիւնը սրակելու համար։ Մինակ, իր թաց, ողորմելի նայուածքին մէջ կատաղութեան կայծեր կածկլտացին, լայն կուրծքը աւելի դժնդակ ժխորով մը ելաւ իջաւ, ու երբեմն ձեռքովը սրբեց շուրթերուն անկիւնը, ուր ինքնաբերաբար թանձր ու փրփրոտ լորձունք մը կը գտնայանար։

— Սիրդիւ՛ք ղուլը, մուլտաց ան. երբ Սոֆի իր խոստովանութիւնը վերջացուց, յանկարծ հեկեկալից լացի մը մէջ պայթելով։

Ա՛լ անկէց եռաքը ամէն օր մայր ու աղջիկ իրարու քով էին, մէկը իր հառաչալից մխիթարութիւնները չամբելով, միւսը իր խոստովանութիւններուն մէջ պակաս մնացած, մոռցուած մանրամասնութիւնները լրացնելով, հեծեծագին լացերու ընկերակցութեամբ։

— Մայրիկ, Համբիկը գանանք, տեսնա՛նք, անպաճառ... կը պահանջէր հիմա Սոֆի։

Լուսաբարբուհին անոր այն ուշ մնացած փափաքին՝ գլուխը կ'օրօրէր ոկեպտիկ տարութեամբ մը։

— Ան զավալլէն խեր չկայ ա՛լ, զաւակս, կ'ըսէր, անոր տարին տաման լմնցեր է։

— Կ'աղաչեմ, մայրիկ, մէյ մը տեսնանք. ինչ կ'ըլլայ...

— Քա զաւակս, կը պնդէր մայրը խելքին եկեր է, խենթին հետ ինչը պիտի տեսնուիս... ելլայ հիրդ պլլուի, վախնաս, հալիը իմանայ... ճաքէ։

Բայց Սոֆի չէր յուսահատեր մօրը այս ընդդիմութենէն. կ'աղաչէր, կը պաղատէր, կուլար, նոյնիսկ յայտնելով որ եթէ տեսնէր զայն՝ ապահովապէս պիտի ապկինար։ Կիւլիւկ հանըմ վերջապէս ոտիպուռեցաւ տեղի տալ աղջկանը այս անհեթեթ քմահաճոյքին։

— Խնենը, հարցուց միւսը, սուրբին գաւաթը ձեռքը մտնելով։

— Հա՛ ճանըմ, Թումիկին աղան։

— Հի՛ւ, ան ո՛վ կիտէ վուր է հիմա, ըսաւ նորեկը ձեռք դէպի հեռաւորութիւնները կարկառելով. ան տեղ մը չէ՞ կենար քի. կլօխը կ'առնէ կերթայ...

— Աֆ կ'ընէք ամա, աւելցուց ծերը, սա խենթը ինչ պիտի ընէք. քուրսկ, անիկա մարդոյ հետ չէիթ մը խօրթա չըներ. ան սա աշխարքէն էլած պան մըն է ... անոր ինչ պիտի ընէք քի. ան խօսք չի հակնար։

(Շարունակելի)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԳՐՈՒԱԳԾԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱՆ ՄԷՐ

— Պառ՛վօ, տոքթոր... ա՛հ, ինչ կ'ըսէք, հանը

պիտի ունենայ այդ 10,000 ոսկին և տեւականապէս պիտի ապահովէ Աստանայի օրբերունև այրիներուն ապրուստը։ Ցանձնաժողովը պիտի կազմուի 9—11 անդամներէ որոնց մէջ պիտի առնուին նաև հայ կաթոլիկ և հայ բողոքական մէկ մէկ անձ։ Առայժմ նոյն մարմինին անդամ նշանակուած են՝ Սարգիս Գնանեան Տիգրան Իսպէկէրեան, Եդուարդ Շերին եան, Յակոբ Պոյաճեան, Օթօն Ձիլանեան, Մանուկեան և ուրիշներ։ Այս մարմինն և ուրիշ յարակից մէկ քանի ինդիբներու մասին ուրբաթ օրուան Քաղաքական Ժողովին մէջ երկար խօրհրդակցութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Անգամ մը որ այս մարմինը վերջնապէս կազմուի վարչութեան կողմէ և գործի ձեռնարկէ, կեդր. Որբանոցին պաշտօնն ալ, կը կարծենք, ինքնին կը դադրի գոյութեան իրաւունք ունենալէ, քանի որ իր պաշտօնն էր մասնաւորաբար հոգ տանիլ Աստանայի վեց որբանոցներուն։ Միւս կողմէ վերջերս օրբանամ մարմինն հնացած են ընդարձակ նամակներ Փառէն վրդ. Մելքոնեանի կողմէ գրուած ,որոնք չատ տխուր գոյներով կը նկարագրեն օրբերուն և որբանոցներուն վիճակը և մասնաւորաբար դիտել կուտան թէ՝ վեց օրբանոցներու ոնօրէններն ալ, ո՛վ գիտէ ինչպէս — հայ բողոքականներ են, և օրոնք տարբեր ուղղութեամբ կաշխատին։ Արդէն վարչութեան անդամ և Աստանայի պատուիրակ Սարգիս Սուրն էֆ. որ վերջերս հրաժարած էր Որբանոցէն և հակառակ պնդումներու չէր վերստանձնած այդ պաշտօնը ,կը լսենք թէ հրաժարման պատճառները պատուելի Գասպարեանի հետ ունեցած կարգ մը անհամաձայնութիւններն են։ Անշուշտ Սուրն էֆ. կը հանի աւելի լուսաբանել այս խնդիրը որ չատ կենսական է ,կը կարծենք։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Պատրիարքարանին դիմումին վրայ կառավարութեան կողմէ տարեկան 23000 ոսկիի գումար մը խոստացուած էր Կիլիկիոյ որբերուն և այրիներուն խնամատարութեան համար և այս գումարէն 10.000 ոսկի վճարուած էր երէկ Պատրիարքարանի։ Ժողովը գոհութեամբ լսեց այս տեղեկութիւնը և սկզբունք ընդունելով նոյն գումարը միմիայն յատկացնել Կիլիկիոյ որբերու խնամատարութեան և այրիներու աշխատանք հայթայթելու ինչ ինչ անօրինութիւններ ըլլալ և գործադրութիւնը յանձնեց Քաղաք. Ժողովին։ 2.— Կարնի Գուսան. Ընդհանուր Ժողովը հեռագրով վիճակին առաջնորդին հպանկպոսական ձեռնադրութիւնը խնդրած ըլլալով Ս. Պատրիարքին կողմէ, ժողովի նախագահ որոշումին համաձայն, կատարուած էին հարկ եղած կանոնական գործողութիւնները։ Ժողովը տեղեկացաւ և արձանագրեց։ 3.— Սմբատ Ծ. վրդ. Սատէֆեան հեռագրով մը հրաժարած էր Խարբերդի առաջ. պաշտօնէն ,նոյնպէս Գէորգ վրդ. Արսլանեանն կը հեռագրէ թէ ,օդացաւէ կը տառապի և պէտք ունի Ռուսիայի ջերմուկները երթալու և հետեւաբար չէր կրնար ստանձնել Բաղէշի առաջնորդական տեղապահութեան գաչտօնը։ Ժողովը ընդունեց անսնցմէ հրաժարականները և որոշեց առաջնորդական նոր ընտրութեան հրահանգ տալ, Կրօն. Ժողովի յանձնելով նոյն երկու վիճակներուն համար կազմել եռանուն ցանկ։ 4.— Ռոտոսթոյի դաւառական վարչութիւնը գրով մը թէև մատնադրութիւն լայնած էր յեռանդելու վիճակին առաջնորդական ընտրութիւնը։ բայց Ժ.։։ ,ը դիտելով որ կարելի չէր նոյն վիճակը երկար ատենուան համար անհովիւ թողուլ, որոշեց յանձնարարել գաւառական վարչութեան որ նախորդ հրահանգին համաձայն կատարէ առաջնորդական ընտրութիւնը։ 5.— Անանիա վրդ. Հազարապետեան գրով մը յանձն առած էր ուղեւորիլ Բաբերդ և կազմակերպելէ եռաբ վիճակին ազգ. Ժողովները վերադառնալ։ Ժողովը հաւանեցաւ Անանիա վրդ.ի խնդրանքին և արտօնեց զինքը առժամապար իր պարտիզքական պատուիրակ երթալ Բաբերդ։ 6.— Տիգրանակերտի առաջնորդ Զաւէն վրդ. գրով մը կը տեղեկագրէր թէ Տ. Եղբա վրդ. արդէն հիւանդ ըլլալով վերջերս իր վիճակը ծանրացած և ընական ժամով վախճանած է։ Իսկ Արզրոնի Ընդ.ուշի առաջն. տեղապահ Տ. Յովհաննէս վրդ. կը հեռագրէր թէ ըստ յանձնարարութեան հասած է Արզրոնի և ձեռնարկած իր պաշտօնին։ Ժողովը իր գոհունակութիւնը յայտնեց։ 7. — Եւսեաղէմի միաբաններէն Տ. Հայկակ վրդ. Երէցեան գրով մը յանձն կառնէր ստանձնել իր բնագաւառին՝ Սասնոյ հովուութեան պաշտօնը և կը ներկայացնէր ինչ ինչ առաջարկներ։ Ժողովը հարկ դատեց ստանալ այս առաջարկութեանց մասին Մշոյ առաջնորդին կարծիքը և ըստ այնմ ի գործ դնել կարեւորը։

ԴՇԱՆՆԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆՑ ՍԿԱՆՑՈՒՄԸ

Տ.տնս. Խորհուրդին որոշմամբ հետեւեալ գրերը զրկուեցան երէկ, Պոլսոյ Թաղ.Խորհուրդներուն և ուսուցիչներուն Ս. Պատրիարք հօր կողմէ։ «Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Տնտեսական Խորհուրդը նկատելով որ նշանախօսութեանց հին սահմանները ոչ բաւական են նոր ուսումնական տարուան համար, և ժողովրդեան համար անհասկնալի և կնճռոտ հանգամանք մը ստացած է այդ աթոռի վճռելի տարբերու խնդիրը։ ուստի տարիներով նոր-սակացոյց մը կազմած է։ որու մէջ միանուագ կերպով նշանակուած են ամուսնութեանց աթոռի Պատրիարքարանի վճռելի տարբերը բան կարդարանի ամուսնութեան, ամուսնութեան արձանագրութեան տարբ անուն։ Այս տարբերը դուրս կը մնան միայն արձանագրիչ քահանային և բարապանաց վճռելի նուէրները։ Իսկ Ազգային Տարբը պիտի գանձուի բան առաջնոյն եթէ փեսայացուն այդ հաշուէն պարտք ունի։ Գալով ամուսնութիւններու որոշման, այդ գործողութիւնը պիտի կատարեն Թաղական Խորհուրդք։ Եւ ճշմարիտ կերպով տեղեկանալով փեսայացուին կամ հարսնացուին նիւթական կարողութիւնը, վկայագրով մը պիտի ծանուցանեն փոխանորդարանի. թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրը սակացոյցին մէջ նշանակուածներէն որ գումարը կարող է վճարել Պատրիարքարանի անուշկին։ Պատրիարքարանը իրեն կը վերապահէ ամուսնութիւններու փոփոխումը։ Եթէ ենթակայ անձինքներ կարողութեան բոլորովին անհամապատասխան ամուսնութեան մը որոշուած ըլլալը հաստատէ։ Մնաց. Խորհրդոյ այս կարգադրութիւնները և սահմանուած սակացոյցը ընդունուած ըլլալով Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Խառն Ժողովոյ կողմէ, ներքնակալ կը յղենք ձեզ ա նոր մէկ օրինակը։ և կը յանձնարարենք ըստ վերնոյն ի գործ դնել պէտք եղածը սեպտեմբեր 1է սկեսալ։»

** Ամուսնական ամուսնական արձանագրութեան տրոց նոր սակացոյցը.— Ս. ատիճան՝ ըստ հաճոյից։ Բ. ատիճան՝ 1000 ղրշ.։ Գ.ատիճան՝ 750. Դ. ատիճան՝ 500։ Ե. ատիճան՝ 250։ Զ. ատիճան՝ 150։ Է. ատիճան՝ 75 և Ը. ատիճան՝ ձրի։

ԹՕՐՍԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ ՏՐԱՄԱԳԻՐ ՄԱՀԸ

Անգլիական թերթի մը մէջ կը կարդանք.— «Վերջին երկու չաբաթուան մէջոյին մեծ անձկութիւն կը տիրէր մանիֆաթուրայի վաճառական Դրիգոր էֆ. Թոփալեանի ընտանիքին և առեւտրական շրջանակին մէջ, անոր յանկարծական եւ անբացատրելի անհետեւութեան հետեւանքով։ Սակայն երկուշաբթի օր գաղտնիքը պարզուեցաւ, երբ Մերզի գետին մէջ գտնուեցաւ մաքուր հագուած մէկու մը դիակը։ Մէկ դրպանէն գտնուեցաւ Մանչէսթրի սակրանի անդամագրութեան քարտ մը, ու ոստիկանական քննութեամբ շուտով հասկցուեցաւ թէ Այվի Մաունթ Վիլլարամամ փողոցը բնակող Դրիգոր Թոփալեանի մարմինն էր։ Թոփալեան էֆ. 55 տարեկան, հանրածանօթ էր Մանչէսթրի առեւտրական շրջանակներուն մէջ։ Ոստիկանական քննութեան եզրակացութիւնը սա է թէ հանգուցեալը Քօրլթընէն Մերզի գետն ինկած եւ քչուած է գետէն Ֆլինդսթրն, ուր գտնուած է անոր մարմինը»։ Հանգուցեալը որ եղբայրն է Դէորգ, Ալիքսան և Բերովփէ Թոփալեան էֆ.ներուն, առանձինն կը գործէր մանիֆաթուրայի հրապարակին վրայ։ Մասնաւոր նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ վերարկուն ու բաճկոնը, ոսկի ժամացոյցն ու շղթան, նաեւ դրամապանակը չեն գտնուած դիակին վրայ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Խալիկ էֆ. Շահպազի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։ Տէր և Տիկին Միսրան Շերինեան 216 ղրշ., Բերովբէ Տամատեան 180 ղրշ., Հրանտ էֆ. Պապաեան 216 ղրշ.։ Տէր և Տիկին Կարապետ Բաբաղեան 325. Բիւրքճիւանդեան եղբարք 108 ,Սարգիս էֆ.Իսմէրեան 108, Սրուանդ էֆ. Ե. Իսայեան 108 ղրշ.։

** Տիկ. Գէորգիս Գ. Արշաւիրի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.Դանիէլ էֆ.Արշաւիր 324. Լեւոն էֆ. Արշաւիր 216, Արշակ էֆ. Արշաւիր 216. Արմենակ էֆ. Բաբաղեան 60։

** Նոյնպէս Վառնայէն 40 ֆրանք նուիրած են Տէր և Տիկ. Երուանդ Ճակրեան իրենց ամեր հօր Գէորգ էֆէնտի Բիւրքճեանի եւ եղբօրը Գառնիկ էֆ. Ճակրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

Ի ՆՊԱՍՏ ՈՐԲԵՐՈՒ

Մագրի-Գիւղի Կիլիկեան որբերու պաշտպաներ որբանամ մարմինը, որ այնքան տերթիւ փարած է որբանամ գործին, ի նպաստ իր 25 որբերուն յառաջիկայ չաբաթ իրիկուն Մագրի-Գիւղի թաղապետական թատրոնին մէջ ընտանեկան չքեղ երեկոյթ մը պիտի տայ։ Զարիֆեան թատերախումբը պիտի ներկայացնէ խիստ յուզիչ և բարոյալից առում մը, ԳՕՐԾԱՏՕ և ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐ ՄԸ զուեշախաղը։ Մուտքը հանրամատչելի է։ կարժէ որ այս տեսակ բարենպատակ ձեռնարկի մը օժանդակէ գիւղին բարեսէր հասարակութիւնը։

Այրի Տիկին Մաքի Շահպազ, Տեարք Հրանդ և Յակոբ Շահպազ, Տէր և Տիկին Արշակ Դարակէօզեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Աստուր Փափազեան և զաւակունք (Վառնա), Օր. Մաքրուհի և Նուարդ Շահպազ, Տէր և Տիկին Մաքսուա Շահպազ և զաւակունք, Տէր և Տիկին Տօքթ. Գառնիկ Շահպազ և զաւակունք, Տէր և Տիկին Խաչիկ Կիւմիշեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Կարապետ Փափազեան, այրի Տիկին Արուսեակ Մեղպէրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Մինրան Շերինեան և զաւակունք, ինչպէս նաեւ Շահպազ, Դարակէօզեան, Փափազեան, Կիւմիշեան, Խաչերեան, Նուրեան, Հիսարլեան, Բիւրքճիւանդեան, Թօփանէլեան ընտանիքները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ՝

ԱԼԱՋԻԿ ԷՖ. ՇԱՀՊԱԶԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին և այդ ախտաւոր առթիւ իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին։

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ Թատերական ընկերութիւնը իր վերջնական կազմակերպութիւնը ստանալու համար ընդհանուր ժողով պիտի գումարէ այս կիրակի, 5 սեպտեմբեր, առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. Ե.) Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

Ուստի սիրողաբար ժողովի կը հրաւիրուին բոլոր անձինք որոնք ստորագրուած են մինչեւ հիմա կամ կ'ուզեն արձանագրուիլ։

Ժողովին ներկայ կրնան գտնուիլ նաև բոլոր անձինք որոնք կը հետաքրքրուին այս ձեռնարկով։

ԱՌԺԱՄԵԱՑ ՄԱՆԱՆԱՈՒՄԲ

„Հի Հի Հի

Այսօր ամեն կողմ փնտռեցի՛ Ընկեր Կիսիոի այս նոր երգիծաբերին Ե.թիւր։ 10 փարա

ՔԱՋԱԼԵՐԵՆՔ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ բնակիչներէն չատերը ան մարսողութենէ եւ ստամոքսի հիւանդութիւններէ կը տառապին խառնորդ իւղեր ուտելուն համար։ Ժողովրդեան ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, հաճի Տիմիթրաքի և Կամպա էֆ.ները, Ղալաթիա, Թալումպա փողոց, Թիւ 7 վա՛ռառանն մէջ կը ծախեն ընտիր և ան խարդախ ձէթ, որ պատրաստուած է իրենց ձիթատաններէն ձեռք բերուած ձիթապտուղով։ Շիշերը կնքուած են և առիւծ վաճառիչը կը կրեն։ Եթէ երբեք խարդախուած ըլլայ փորձի համար առնուած ձէթը, յիշեալ վաճառատան ոչերը պատրաստ են փոխարժէքը ետ դարձնելու։

ՀԱՅԿ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Դահիրէի հայոց Աղքատախնամին չաբաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու դրուշով էլեւ ոսկիէն մինչեւ հարիւր ոսկի չտեղու հաւանականութիւն կ'ընծայէ, մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց չլացուցիչ ծանուցումներով ամագին գումարներ ձեռք կը ձգեն ի չար իրենց քսակին։ Դահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ նպատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի և թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գտնէ չաբաթը տուս մը գնեն ի փոխարէն երկու դրուշի չնչին գումարի մը, սա համոզումով որ եթէ պարգեւ ալ չչահին՝ գոնէ աղքատախնամին նպաստած պիտի ըլլան. տոմսերը կը ծախուին ամէն տեղ։ Գաւառներէն և Պոլսէն վաճառողներ կը փնտռուին.դիմել ընդհ.Գործակալ Թր.էֆ. Թաթիեանի, Գոճաման օղլու խան Թիւ 11

50—16

ԶՄԵՌՈՒԱՆ ԳԻՇԵՐՆԵՐԸ

Լաւագոյն կերպով անցնելու միակ միջոցն է վէպ կարդալ. ուստի դիմեցէք Զարդարեան գրատունը և գնեցէք։ Բանաստեղծ բանա 30 ղրշ., Ելալէզ Սասնոյ 30, Հազար և մէկ գիշերներ 36, Արգասաւորութիւն 15 ղրշ.։ Խորհրդաւոր աղջիկը 10, Թշուառներ 60, Զէյթունի պատմութիւնը 15 ղրշ.։ Հայրենի ձայներ 4. Դրացուցակ ձրի։ Զարդարեան գրատուն, Կ. Պոլիս, Զաքմաքչիար, Թիւ 24, 26։

ՕՐՈՋՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԷՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՃԷԳԱԲՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԽԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՀՈՒ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաշ-քօրսէ, սուրիՊրս, չապիկներ, այրեաս, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստ զգեստներ, պլուզներ, ժիլեր և ժիլոյներ, բէնեաւարներ, քօրսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, անուշ-ոտութիւններ, դանակեղէն, մարօքենէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիղեան ապրանքներ, առանին առարկաներ, թօնէէսմ, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտրոճներու, խիստ ժամանակ գիներով։

Օռոցի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ԲՖԼԷ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ոեւէ ժամացոյց։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ
ՅՈՒՆԱՑ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

ՆԻՍՏԸ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀԱՌԸ

ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ՁԵՌԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

ՊԱՏ. ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ազգ. Ժողովին գումարման օրը ըլլալով, երէկ, Ֆէնէրի պատրիարքարանը և չրջակայ փողոցները զինուորական ուժով պաշարուած էր։ Ոստիկանական պաշտօնեաներ ու հեծեալ զինուորները կը տեսնուէին ամէն կողմ. Պոլսոյ ոստիկանական տեսուչ Քէմալ պէյի և ոստիկան զինուորներու հրամանատար Իպրահիմ պէյի հրամանատարութեան տակ։ Հետաքրքիրներու բազմութիւն մը խրտնուած էր փողոցներուն մէջ և սրճարանները։ Ամէն ոք տենդօտ անհամբերութեամբ կը սպասէին։

Ազգային ժողովի անդամներէն երեսուն հոգի, երկ առաւ խմբովին Ֆէնէրի նաւամատոյցը ելլելով պատրիարքարան գացին առանց արգելքի։ Ասոնցմէ քանանը կրցան ներս մտնել ժողովրդականներ, իսկ տասը ներկայացուցիչներ ճանչցուելով Ֆէնէրի պահականոցը տարուեցան ուր իրենցմէ սառրագրութիւն առնուեցաւ թէ Ազգ. ժողովին չպիտի մասնակցին։ սառրագրութիւններն առնուելէ յետոյ ազատ արձակուեցան անոնք բացի մէկէն, Աւէրանոս Սպաթարի. որ մարտ 31ին բէաքսիոնէրական չարժումին չարժումին առին սպանուած Սպաթարիի եղբայրը և «Դիսս» լրագրի արտօնատէրը, մերժեց ստորագրել և խստիւ բողոքեց այդ կարգադրութեան դէմ։ Այս պատճառով վար դրուեցաւ։ Միւս քսան երեսփոխանները անարգիլ ներս մտան, Ազգային ժողովին մասնակցելու համար։ եկեղեցիին մուտքը ազատ ձգուած էր հաւատացեալներուն համար, ուր Տ. Եսայիմ պատրիարք ժամը երեքին պատարագ մատոյց երէկուան ծնին առթիւ (եկեղեցական թուականին տարեդարձը), մտարապուլիաներէ չրջապատուած, որոնք ներկայ պիտի գտնուին Ազգ. Ժողովի գումարման։ Պատրիարքը յուզեալ էր կրօնական արարողութեանց միջոցին։ Ժամերգութենէն ետարուելէն յետոյ, պատրիարքը և մետրապուլիաները ու աշխարհական ներկայացուցիչները մեծ օրանը եկան, ուր ասմբական աղօթքները կարդացուեցան։ Պատրիարքը բացուած հրաչակեց Ազգ. Ժողովը։ Ներկաներուն թիւը վաթսուն ըլլալուն, ժողովը մեծամասնութիւն ունէր։ Պատրիարքը բացման ճառ մը կարդաց, որ Խառն ժողովին կողմէ պատրաստուած էր Անուանիկ այդ ճառին իմաստը. «Ցոյն ազգը և պատրիարքանը 4000 տարիներէ ի վեր կը վայելեն և վայելած են կրօնական ու քաղաքական առանձնաշնորհումներ, որոնք տրուած են օսմանեան խալիֆաներու կողմէ, մինչդեռ այժմ օսմ. կառավարութիւնը սխալ հասկցողութեամբ մը սկսած է գործել և մենք ալ այս սխալ հասկցողութիւնը ճշդելու և խորհրդակցելու համար որոշեցինք Ազգ. Ժողով մը գումարել, մեր ազգային գործերուն վրայ խորհրդակցելու համար, եւ ևասոր համար է որ այսօր հոս հաւաքուեցանք»։ Յետոյ Պատրիարքը հրաւիրեց ներկաները աղօթել օսմ. սահմանադրական վեհապետին, և օսմ. սահմանադրական կառավարութեան կենացը։ Այս ճառէն յետոյ, Տ. Եսայիմ Պատրիարք յայտարարեց թէ ժողովը յետաձգուած է մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ, կառավարութեան հետ անգամ մը ալ բանակցելու համար։ Մէկ քանի ընդմիջումներու առարկութիւններէն յետոյ, ժողովը փակուեցաւ յառաջիկայ ուրբաթ օր կրկին գումարելու համար։

** Ժողովականներէն ոմանք դուրս եկած տեսնուին ճանչցուելով, ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուեցան։ Ասոնք թուով տասնմէկ հոգի, երկսեռական հոգի կառքերու մէջ զետեղուեցան, իրենց դէմ ունենալով երկուքական ոստիկան, կառքերուն քովերէն ալ հեծեալ ոստիկաններ կ'երթային։ Ձերբակալուածները Պատերազմական Ատեան զրկուեցան։

** Երէկ առաւ Ոսկեղջիւր մտան Ասարք թիվիզ և Ֆէրֆիլ-Պիլէնդ զրահաւորները։

ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ֆիզաք Շաթի ժողովուրդը վարժուած ըլլալով ուրբաթ չվճարելու կառավարութեան, տուրքերու գանձման առեն ժողով գումարեց և որոշեց տուրք չվճարել։ զինուորական ջոկատներ զրկուելով, բուռնընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ յիսնապետ մը և զինուոր մը մեռած են։ Ըմբոստներու կորուստը մեծ է. անոնք սկսեցին հպատակութիւն յայտնել։

ԼՐԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

«Մաչէր» լրագիրը դադարման դատապարտուեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՑԱՆԻ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Աթէնքէն երէկուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թուրքիոյ հելլէն յարաբերութիւններու մասին զանազան կարծիքներ կը յայտնուին։ Քոնցոս Թերթը կը պահանջէ որ Երեսփ. Ժողովը գումարուելով թագաւորին նախագահութեամբ, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ։

** Յատնատան ուշադրութիւնը հրաւիրած է պատութեանց՝ Թուրք զօրքերու համախմբումներուն մասին սահմանագլուխի և Դավալայի սպառնութեան ներուն վրայ, ուր Հելլէն մը մահացու կերպով վիրաւորուեցաւ պօյքոթ ընող.ներու կողմէ։ Ի վեր կը հանէ թէ Թուրքիոյ մէջ Հելլէններու կացութիւնը անտանելի է։ Պետութիւնները իրենց կողմէն բարարութիւններ ուղեցին Պ. Կրիքորիսի ետ կանչուելուն վրայ։

Թուրքահելլէն յարաբերութիւնները լրջօրէն կդաղեցնեն Աթէնքի դիւանագիտական շրջանակները։

Կառավարութիւնը կը յայտարարէ՝ ասկայն՝ թէ Պ. Կրիքորիսի ետ կանչուիլը ոեւէ նշանակութենէ զուրկ է։

** Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Ֆէնէրի մէջ պատահած դէպքերը ցաւալի տարաբերութիւն մը ձգած են հանրային կարծիքին վրայ։ Հանրային կարծիքին գրգռումը հոգ կը պատճառէ կառավարութեան ներքին գործոց նախարարութիւնը հարկ եղած միջոցներու ձեռք առած է, հանրային բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։

ՀՐԴԵՀ

Երկ գիշեր ժամը 4ին հրդեհ ծագեցաւ Գարա կէօմրիւկ Զիմիրլի Գուլու, բաւական տուներ այրեցան։ Մանրամասնութիւնները յետոյ։

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԻԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Բարափին վրայ

Կ.ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Գոլիս, Պահչէ Գափու.
ՍՏԱՄՊՈՒԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԵԼԻՔ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՏԵՂ ԲԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

** ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ **

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 15 ԶԵՂՋՈՎ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 30
ՏԱՍԸ ՕՐ ՄԻԱՅՆ
ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Ս. Ժ. ՎԱՍԻԼԱԹՕ

Ղալաթիա, թիւնէլի կից, թիւ 18

• ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐԻՆ ԵՂԱԾ ԳԵՂՋԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒՒՆ
ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԱԳ ԿԵՐՊՈՎ ԵՒ
ԽՆԱՄՔՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ ԵՒ ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ՕԼԻՕՆ

336 ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՅ, 340

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾ ԱՌԻԹ
ԱՄԷՆ ՃԻՒՂԵՐՈՒ ՄԷՋ

5—10

ԻՆՉՊԷՍ ՓԱՅԼԱԿԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ՕՐԸ
ՆՊՅՆՊԷՍ
Ե ԵՒՏՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ԱՐԻՒՆԸ

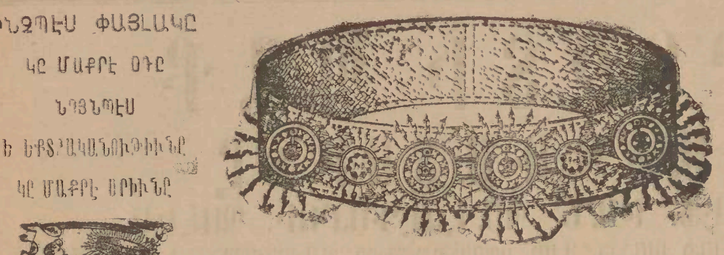

ՄԻԱԿ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ
Ա. ԲՏՕՆԱՑՏԸ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
Ղալաթիա, Սեն Բիէր խան
Թիւ 25—26

ՓՈՐՁԵՑԷՔ
ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՐՄԱՆՆԵՐԸ

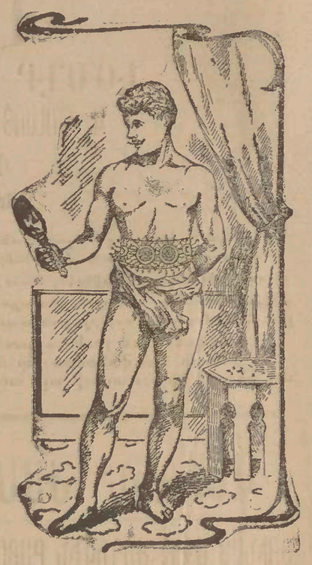

ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ՄԱՔՈՒՐ ԱՐԻՒՆ,
ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՈՐՈՎ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԿՐԵՑԷՔ
ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ Է ՏՈՒԳԻ. ԲԻԶԱՐՏՅԱՆԻ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՄԱՐՏԿՈՑՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այժմէն ապահով, լաւագոյն եւ ամենաազդու զարմանն է հեռուեալ հիւանդութիւնները բուժելու համար, որոնք արեան անմաքրութենէն առաջ կուգան,—Գլխացաւ, յօդացաւ, յօդատապ յօդերու այտուած, ջղացաւութիւն, խոստուք, սիթիք, ղլխի պտոյտ, տժգութիւն, անկարողութիւն, ջղային տկարութիւն, կիներու հիւանդութիւններ, ստամոքսի տկարութիւն, ջլախտ, աւազախտ, յիշողութեան կորուստ, նիհարութիւն, կիներու տկարացումը եւայլն։

ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻՆ գինն է ֆրանք 40 թիւ 1, ֆրանք 50, թիւ 2, ֆրանք 75՝ թիւ 3։ կը ծախուի ֆարմասի ֆրանսէզ Սէ. Ռըպուլ, սիթէ Բուժէլի, Բէրա։

ՊՕՂՈՍ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ՉԱՊԹԻ Լ, ԹԻՒ 56,

ԴԱՑՍԵՐԻ, ԲԻՒՋԻՒՆՊԼՕՐԼԿՃԻԼԷՐ, ԹԻՒ 26

ՍՊԵՐԱՆՈՑ ԴԵՂՕՐԷՑ ԵՒ ԱՔՏԱՐԻԷԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄԷՐՔ,— Ֆապրիգայ օղսիտինէ գօլօրոֆորմ, սէրօմ տիֆիէրին, կրեսէրօ ֆօսֆաթ, գլօրիւր տ'օր, ասիտ բիրլօկալիկ, իտրագին, գօգանն, սթրիքնին եւ միւս ալգալօիտներ. էքսթրէ մաս եւ ֆիլիտներ։

ԲՈՒԼԷՆԻՆ, սիւլֆաթօ իտիւռ պիզմութ, սթօվային, պոռիւռ եւ ուրիշ ապրանքներ։

ՔԻՒՆԻԷՆԻՆ, պի քառպոնատ տը սուռ, իւի ռիսին, օ'սա լիճ, կասա մարթ, վիօլէթ, քլօռէլ, բօրուռ, բլաթէր, ռիպաառ բոռոֆիլին, արարօթ եւ ուրիշ նշանաւոր ֆապրիքաներու ընտիր եւ թարմ ապրանքներ։

Մալօմսնս Բաթիւռօի գոնեանները, գիհապառոչ, կուռսոն վէռոն վիռ, օ, պալսամիք, օվիւլ, պուժի չոմէլի, ամթալ ոթէռիլիդէ։

Ֆօսֆաթին, քաքաօ, ֆառին նէսթլէ, Մալակայի եւ ուրիշ դեղատոր գինիներ։

Ոսքերու հոտ անցնող փոչիներ, քոթոն, կազ, թէռմօմէթռ, քամֆիւթ եւ վիրաբուժական գործիքներ, պիպէռոն, կազօժէն, կլասիէ Սիպէռիէն, ֆիլիռօ Բասթէօռի։ Ամենէն ամառ եւ զեղչեալ գիներով։

ԱԳՏԱՐԵՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զէնէֆիլ, գարանֆիլ, պոհար, գնագնա, զամք, թաւլին Զինի, Սէյլանի, սինամէքի, քինինիկ, կէօզ թաշը, գուրչուն թուղը, լիմսն թուղը, անասն, գօմայիքը, սափառնա, ռէմիր հինտի, հինտիսթան ճէպիզի, ամպէր գապուղը, ամը աղաճ, վէզվէզին։

Լիմօնի գարանֆիլի, թարչինի եւ անիսօնի իւղերը մեծաքանակ կը ծախուին եւ ուրիշ ամէն տեսակ հոտաւէտ իւղեր։

Զկան իւղերը մասնաւորապէս Նորվէկիայէն ուղղակի իրենց պատկանած նաւահանգիստներէն կը զրկուին։ Նաեւ ուրիշ մեծաքանակ ապրանքներ իրենց նաւահանգիստ հասնելու դիւրութիւններ ալ կ'ընծայուին։

ԳԻՆԵՐԸ Ա.ԺԱՆ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏԱՑԵԼԻ

ԴԱՒԱՌԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓՈՒԹՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԵՒԷԹ ՍԱՆՏԸՐԼԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանճան վարկ բացած է Պոլիս ձիալ Օղլու փողոց, իր սեփական տեղին մէջ։

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով ամանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 տոկոս եւ ուէյէ։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այրինքն ուզուած տեղն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ տոկիէն սկսեալ մինչեւ 500 տոկի։

Փոխառութեան պայմանները.—

Գոնարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժէթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը ութրութեան չափերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ունել։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ ՖԷՐԱՅՑ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆուրոն
ԱԶԱՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆուրոն

Կեդրոնատեղի՝ Վիեննա.

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աստամիկ, Պիլիֆ, Պիլա, Պոզէն, Պրուն, Բէյճա, Զէնովվից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Դարլսպատ, Բլանկէնբրէ, Բրակա, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ, Բրօնիցց, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլիէն, Թուրնօվ, Թէրեսթ, Թէչէն, Վիլաշ և Նէօլիթատ։

Վինրը Պանք-Մէրան պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջարբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առուտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկոսներով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդոսկիներ եւայլն։

Վինրը Պանք-Ֆէրայն խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %-ին 3½ տոկոսով և իր յանձնարարներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ ոսկեդրամ լիրան զրուչէն։

«Ալէգիա» դրամատներները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱՆՈՒԽԻՆ, ՀԱՆԲԱՅՈՒԽԻՆ, ՔՕՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻՏԻՆ, ԵՒ ՎԱՌՕՂԼԻՔՆԵՐՈՒՆ Վ. Ր Ա. Ց

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
ՍԷՆ-ԲԻԷՐ ԽԱՆ, Զ.Ա.Լ.Ա.ԹԻՒ. Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բլաբէներ կր փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին՝ 8,000,000 ֆր.
ՊԱՆԵՍԻՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին՝ 3,700,000 ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ

Գոտվատ, Ն. Զոլիա (Ղալաթիա և Գալաթ)

Մասնաճիւղեր, Մինչեւ ու Իզմիր:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ խնամով կը կատարէ Ն. Զոլոյ, Ներքսական Թուրքիոյ ու Աֆրէ և Եգիպտոսի հրազարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար բանկերուն վրայ քաշուած փոխանակագրեր։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Աշխատութիւններ վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Ցանկացողներուն հրամաններ կը կատարէ ելքագրական բոլոր հրազարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ ու արտասահմանի բոլոր ցանցերուն մէջ։ Ամանաներ կ'ընդունի ի տեսակս ամսեայ 3, 6, 9, 12 ամսուան սրոյ պայմանաժամերով։ Վերջինիս տեսակցութիւնները ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լուսաբանի պայմաններով։ Պանք տը Սալոնիկ միջոց ստանալու համար ալ ենգադրական Մնասուկ մը օրէնք, լաւ նպաստաւոր պայմաններով։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօռթ Լօքալ տարին .108 ղր.
» » » վեցամսեայ. 60 »
Գաւառներու համար տարին. 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի համար. տարեկան 35 ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հաղորդի փոխանակման համար 2 ղրշ.. բաժնեգիրները առանձին կը տպարկուին. դրամ դրկելու ամենադիւրին եւ ոսկի միջոցը Մոռատաթին է։

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ
Ռուսական Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸՆ
ԲԱՐԻՁ ԵՒ ՄՈՍԿՈՒԱ.
Զուտած Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ
Օ ՏԸ ԳՈԼՈՆԵԸ Թիւ 65
ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԼԻՔՈԹԸԼ
ԲՈ ԲԷԻՒՐԸՐԻ, ՄՕՏԷՐՆ ԳՈՐԾԱԳԱՆԷՆ, ԲԱՐԻՁ ՄՈՍԿՈՒԱ.
Ընդհանուր ներկայացուցիչ լոլանդակ Թուրքիոյ համար
Ռ. ԲՈՒՍՔՈՒԱՆՈՒ

Մրեռանոց՝ ոռ սակաւ առեւ.վաճառատուն. Բերա, բասամ Բանայիա, թիւ 4
լաւագոյն լուսաւորութիւնը հանսով վառուած լամբարներու համար
Ամէն օր քսի դէմ լամբարներուն տեղ կրնայ գործածել մեր լամբարները, առանց սեւ է ծախք ընելու։
Միօտ չափաւոր գիներով կը ծախուին էսանս տնճարուրա, լուսաւորութեան համար պատրաստուած մանաւորաքար։ Էսանս տնճարուրայի կեղծերը ըլա լուն, ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ իմ նշանատախտակիս վրայ.
Ռուսական առեւտրական վաճառատուն, Բերա մեծ փողոց,
Բասամ Բանայիա, թիւ 4 3—13

ԱՅՑԵԼԼՑԷՔ ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՕՐ

Գրանդ Բուլայեարի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5
ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՑՐԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ

Զգեստներու, շրջազգեստներու և վերարկուներու
Հիանալի ու նաեւակաւոր արեուզարդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւերի մը կողմէ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻԻՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ
Այրերու ճիւղ՝ գործածիրոջ ճսկոյոյութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնտեսութեան տակ
ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԶԱՏ ՄՐԱՀԷՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՑՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
Մեր մոտէը նայեցէք, այն առեն պիտի համոզուիք։ 8—20

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ„
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ԷՔՍՊԼՈՒԱԾԻՈՆ 1899ԻՆ.

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և արչութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,0 ֆրանք ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ԲԱՐԻՁ

Ապահովագիրներ ամէնուն արամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝
21,000,000 ֆրանքի մօտ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԻ. Տնօրէն
ԹՕՓՃԱՆԷԻ ՔԱՐԱՔ Թ. ԴԷՊՈՒԼ
18—36

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱ ՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻՁ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԲԱՐԻՁ Ց. ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՍ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԳԱՅԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագիր	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ գումար	480	» »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստ գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրեալներուն։

Աբեւելքի համար մասնաւոր գեղեցիկ սակագոյն. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ռեհամիսեան կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմաններ։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ազատ գիներով, օրինակի համար՝
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԳԻՏՔԻ, ԱՆԴ. ԱԷՆ.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Աբեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Գլխ. Տնօրէն ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Բաղչէճիք Օղլու Բաղամ։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԶԱՐԱԿԱՄՆԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԱՆ Կ Ա Մ
ԾԽԵՑԷՔ ՄԻԱՅՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ԹՈՒՂԹՈՎ

Սուլթանիէ սիկարի թուղթին քիչ ժամանակուան մէջ գտած բուռն համակրանքը՝ իր օգտակար առաւելութիւններուն գնահատուած ըլլալը կ'ապացուցանէ, որուն համար գոհունակութիւնս կը յայտնենք։

Ծարգելի առաջարկութիւնը առանց կարեւորութիւն տալու խել մը չարակամներու կողմէ Սուլթանիէն վարկաբեկելու համար ի գործ դրուած էֆեմերիներուն, դարձեալ քաջալերած է այն հանրօգուտ ձեռնարկը, որուն համար մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

Կրկին կը յանձնարարենք Սուլթանիէ սիկարի թուղթը՝ որ հրապարակի վրայ գտնուած թուղթերուն հետ բաղդատութեան չդրուելու սաեմման ընտիր է իր մասնաւոր յատկութիւններով։

Բուն ֆրանսական մաքաւր խմորէ պատրաստուած ըլլալով, առաջին փորձով իսկ պիտի տեսնուի որ թուղթի հոտ չունի, չմարիր, չի սեւնար, ծխախոտին նիքոթինը կ'ոչնչացնէ և ընչափղի անհանգստութիւնը կը բուժէ։

Շնորհակալ անուններէ և կարարիներէ բնաւ մի՛ խաբուիք։ Ինչպէս միշտ նորութիւնը առաւելութիւններ կ'ունենայ, Սուլթանիէ թուղթը եւս իր բոլոր նախորդներէն գերընտիր է։

Ձ'չգ 150 թերթնոց Սուլթանիէ սիկարի թուղթը 10 փարայի կը ծախուի, տուփով գնողներուն 90 հատը 10 զրշ.ի կը արուի։ Մանաւոր նուէրներ ալ կը պարունակեն։

Փնտռեցէ՛ք ամէն տեղ։

Կեդրոնատեղին է Մանժուա փապա Խանան խան, թիւ 1, Ամէնեան Ղանկիւրեան Ընկերութիւն։

Պալեայով սիկառի թուղթ և գաւառներուն համար ճոխ և յարմար տեսակներ կը գտնուին։

Անդամ մը այցելել և կամ փորձելը կը խնդրուի։ 20 — 14

ՆՈՐԵՆԱՒԱՍԱՐԴ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱՍԱՆ
Ն ԲԱԳԷ ՕՐԸՆԿ

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, օգոս. 16ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։
Իօնի, օգոս. 23ին, Նավարհանքէն և Պաթումէն։
Իմիրէթի, օգոս. 30ին, Մարսիլիայէն։
Ֆրիժի, սեպտ. 6ին, Նավարհանքէն և Պաթումէն։
Իօնի, սեպտ. 13ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստոս 13ին չորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 5ին, Կոլ չոգենաւը, նաւապետ Ճիրլիանի, դէպի Զունկուլտաք, Իմիէպոլը, Կիրասուն, Սամսուն և Տրապիզոն։

Օգոստոս 17ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի չոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէլ, դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիք։

Օգոստոս 27ին, շբ. առտու, ժամը 11ին, Իօնի չոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Մուտանիա ու Մարսիլիա։

Օգոստոս 31ին, դշ. իրիկուն ժամը 4ին, Իմիրէթի չոգենաւը, նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիք։

Սեպտ. 7ին, դշ. առտու, ժամը 11ին, Ֆրիժի չոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէլ, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Սեպտ. 14ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իօնի չոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիք։

127 Թ. ԴԷՊՈՒԼ

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՈՒՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական արագնակութիւններ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ուր.16/ 3 Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։
Բշ. 30/12 Օռեսա. ժամը 4ին։
» » Սեվաստոպոլ. ժամը 8ին։
Ուր 3 16 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Գիոս, Հուսդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Բէրութ, Հայֆա, Յաֆա, Սոչա և Ադեքս. ժամը երեկոյեան 4ին։
Եշ. 2 15 Օռեսա. ժամը 10ին։
Գր 13 13 Իմէպոլի, Սինոպ, Սամսուն Օրաս, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ. կէս օրէ առաջ ժամը 10ին։
Շբ. 4 /17 Վառնա, Օռեսա, Պուրգազ. Իրիկուան ժամը 4ին։
Կիր. Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔ

ԱԶԳ.—Մէֆիտիլէին բարձրացումը Օսմ. Կայս. Պանքային վերագրուած ըլլալով՝ Օսմանեան Կայսերական Պանքն պարտք կը համարի յայտարարել թէ այդ բարձրացման մէջ դեր չունի և թէ մէֆիտիլէ դրամը քաղել հեռու՝ չատ քիչ իր քսիը կը պահէ հիմա այդ դրամէն։

Աւելի բանաւոր պիտի ըլլար այդ բարձրացման պատճառները փնտռել մէֆիտիլէի դրամին նուազութեան մէջ, որ հեռանքն է սա բաներուն. Մէֆիտիլէին մանր դրամի ձուլուիլը, ինչպէս և նամանդներուն մէջ մէֆիտիլէին ապրածումը մէջ առատ հունձքերուն և թերևս ուրիշ ուժգին ընդհանուր գործունէութեան մը հետևանքը։

Պոլիս, 20 Օգոստոս 1910

*** Բոնսոլիտէի 4 առ հարիւր օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 սեպտ. 1/14ին ատրաստ պարտաթուղթերու թիւ 29 կտրոններ, ինչպէս նաև 1895 օգոստ. 1/14 թիրատին ամորթի եկած պարտաթուղթերը եթէ մինչև յառաջիկայ օգոստոս 31/13 չվճարուին, Ընդհատած պիտի համարուին։ 14—12

Աւելցուցեր ԳԱՐՆԵՐԻՆ ՊՕՇԱՆՑԱՆ